

Voortgangsrapportage staatkundig proces Nederlandse Antillen over de periode april t/m augustus 2008

BELANGRIJKSTE RISICO'S EN MAATREGELEN

Algemeen

Risico:

- Op basis van de planning van een onafhankelijk onderzoeksbureau stuurt Nederland aan op overgang naar de nieuwe staatkundige situatie in december 2010 (zie ook brief met kenmerk 31200 IV, nr. 53). In dit overgangsproces zullen verschillende toetsingsmomenten plaatsvinden. Nederland, de Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten hebben de ambitie in december 2008 tijdens een Ronde Tafel Conferentie de eerste toetsing te laten plaatsvinden. Tijdens deze toetsing wordt beoordeeld of de wetgeving- en regelgeving die de basis vormt voor de nieuwe staatkundige en bestuurlijke structuur, voldoet aan de gestelde criteria. De toetsing kan alleen plaatsvinden wanneer de benodigde wet- en regelgeving op dat moment gereed is om in procedure te gaan. Op dit moment vormen met name de discussies over de uitgangspunten voor de consensusrijkswet Politie en over de consensusrijkswet Financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten een risico voor toetsing in december 2008 en daarmee voor het realiseren van de planning van het verdere proces tot december 2010.

Maatregelen:

- De ambitie in december 2008 een Ronde Tafel Conferentie te organiseren zorgt voor druk op het proces. Er wordt naar gestreefd via ambtelijk en politiek overleg de benodigde ontwerp-consensusrijkswetgeving in de komende maanden af te ronden.
- De Raad van State is onder andere gevraagd om een Voorlichting inzake versnelling van het staatkundig proces. Deze Voorlichting wordt na de zomer verwacht.

Rechtshandhaving, rechtspleging en constitutionele zaken

Risico:

- De voortgang blijft moeizaam, waarbij met name het ontbreken van overeenstemming over de uitgangspunten voor de consensusrijkswet Politie een risico vormt voor het tijdig tot stand komen van deze consensusrijkswet.

Maatregelen:

- Het overleg over de diverse consensusrijkswetten wordt voortgezet. Tijdens een eventuele vergadering van de politieke stuurgroep in het najaar kan worden ingeschat of het haalbaar is om hier nog dit jaar overeenstemming over te bereiken. Nederland blijft in ieder geval vasthouden aan de afspraken uit de Slotverklaring van 2 november 2006.

Openbare financiën

Risico:

- De voortgang is traag. Dit maakt dat de planning voor bepaalde onderwerpen – bepaling schuldpositie, consensusrijkswet financieel toezicht, monetair systeem – voortdurende aanpassing behoeft. Met name de AMvRB Financieel Toezicht voor het Land, Curaçao en Sint Maarten en de bepaling van de schuldpositie hebben vertraging opgelopen. (Dit betekent dat het startmoment voor de schuldsanering ook verder opschuift. De schuldsanering zal in elk geval niet eerder starten dan nadat het financieel toezicht in werking is getreden.)

Maatregel:

- Het overleg over bovengenoemde onderwerpen wordt voortgezet. Tijdens een eventuele vergadering van de politieke stuurgroep in het najaar kan worden ingeschat of het haalbaar is om hier nog dit jaar overeenstemming over te bereiken. Nederland blijft in ieder geval vasthouden aan de afspraken uit de Slotverklaring van 2 november 2006.

Transitie Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES-eilanden) naar openbaar lichaam

Risico:

- Op weg naar onomkeerbare stappen in het BES-traject dient er aansluiting te zijn tussen de maatregelen die op korte termijn worden genomen en de structurele maatregelen. Op korte termijn (idealiter al begin 2009), worden maatregelen genomen voor de beleidsprioriteiten onderwijs, jeugd, volksgezondheid en veiligheid. Deze moeten op hun beurt moeten aansluiten bij de structurele maatregelen die op het moment van statuswijziging worden genomen en dus verder weg in de tijd liggen. Voor commitment in het proces en een soepele overgang naar de nieuwe situatie zijn beide nodig, naast de aandacht voor wet- en regelgeving.

Maatregel:

- Tijdens het bestuurlijk overleg met de BES-eilanden op 18 juni 2008 zijn afspraken gemaakt over de op korte termijn te nemen maatregelen op het terrein van onderwijs, volksgezondheid, jeugd & gezin, sociale zekerheid & inkomenspolitiek, veiligheid en opbouw justitievoorzieningen, financiën, fiscaal stelsel, verkeer en waterstaat, volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieu en economische zaken.
- Er wordt naar gestreefd de structurele maatregelen uit de departementale plannen van aanpak gefaseerd in de tijd in te voeren, waarbij interdepartementaal vinger aan de pols wordt gehouden voor de samenhang met de korte termijnmaatregelen. Over de wijze waarop deze gefaseerde invoering kan plaatsvinden, zal de Raad van State na de zomer een Voorlichting geven.
- Door middel van openbare publieksbijeenkomsten op alle drie de eilanden is de bevolking van Bonaire, Sint Eustatius en Saba geïnformeerd over het staatkundig proces en is met hen van gedachten gewisseld over hun toekomst. Daarnaast bestaat voor iedereen de mogelijkheid te reageren op voorontwerpen van de Wet Openbaar Lichaam BES eilanden (WoLBES), de wet Financiële Verhoudingen BES eilanden (fvBES), de wijziging van de Kieswet en de Invoeringswet BES eilanden (IBES) middels internetconsultatie. De staatssecretaris van BZK is voornemens een actieve rol in de voorlichting van de bevolking van deze drie eilanden op zich te blijven nemen.

Opbouw Land Sint Maarten en Land Curaçao

Risico:

- Het niet gereed hebben of het niet (voldoende) implementeren van de wetgeving en plannen door Sint Maarten en Curaçao vormt een risico voor het voldoen aan de criteria en daarmee voor de overgang naar de nieuwe staatkundige situatie.

Maatregel:

- Het is aan Sint Maarten en Curaçao om zodanige maatregelen te treffen dat wordt voldaan aan de afgesproken criteria. Tijdens een eerste voortgangs-RTC zal de wet- en regelgeving worden getoetst. Tijdens een latere RTC zal worden getoetst of ook het overheidsapparaat voldoet aan de gestelde criteria.
- Via de samenwerkingsprogramma's Institutionele Versterking en Bestuurskracht draagt Nederland bij aan organisatorische maatregelen die nodig zijn om de nieuwe status van Land goed in te kunnen vullen.

Ontmanteling Land Nederlandse Antillen

Risico:

- De politieke stuurgroep van 22 mei 2008 heeft vastgesteld dat het transitieproces meer tijd in beslag neemt dan aanvankelijk werd gedacht. Een risico hierbij is dat het Land Nederlandse Antillen gedurende het proces de facto steeds meer ontmantelt, terwijl de nieuwe entiteiten nog niet gereed zijn om de taken van het land over te nemen. Daarbij speelt een rol dat de Nederlandse Antillen nog onvoldoende inzichtelijk hebben gemaakt wat er precies overgedragen zal worden.

Maatregelen:

- De Nederlandse en Nederlands-Antilliaanse regeringen hebben gezamenlijk de Raad van State van het Koninkrijk om een voorlichting gevraagd over de wijze waarop tot een versnelling van het proces gekomen kan worden. Deze voorlichting wordt na de zomer verwacht.
- In de gefaseerde aanpak voor de transitie van de BES-eilanden, die Nederland momenteel voorbereidt, zal aansluiting worden gezocht bij het ontmantelingstempo van het Land.

Aruba

Risico:

- Als Aruba niet bij het overleg wordt betrokken, kan dit voor vertraging zorgen bij de totstandkoming van de verschillende consensusrijks wetten en bij de wijziging van het Statuut.

Maatregelen:

- Zowel Nederland als de Nederlandse Antillen betrekken Aruba bij het proces, bijvoorbeeld bij de voorbereiding van een voorziene RTC op 15 december 2008.

Betekenis van de kleuren:

- : Dit onderdeel zal niet worden afgerond voor december 2010.
- : Dit onderdeel zal door de opgelopen vertraging mogelijk niet worden afgerond voor december 2010.
- : Dit onderdeel zal worden afgerond voor december 2010.

1. RECHTSHANDHAVING, RECHTSPLEGING EN CONSTITUTIONELE ZAKEN

		☺
Doel	<p>Vorbereiding van wet- en regelgeving en de implementatie van de afspraken in de Slotverklaring van 2 november 2006 ten aanzien van:</p> <ul style="list-style-type: none"> de onderdelen rechtspleging en rechtshandhaving; constitutionele zaken, zoals de wijziging van het Statuut, overgangsbepalingen en de afbakening van land- en zeegrenzen. 	
Verantwoordelijkheid	Gezamenlijk: Land Nederlandse Antillen, Sint Maarten, Curaçao en Nederland (mede namens de BES-eilanden)	
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	<p>■ <u>Consensusrijkswet Gemeenschappelijk Hof</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Deze consensusrijkswet is bestuurlijk geaccordeerd door de Nederlandse Antillen, Curaçao, Sint Maarten en Nederland. Op basis van de consensusrijkswet moet nog een aantal amvrb's tot stand worden gebracht. Deze consensusrijkswet heeft ook betrekking op de rechterlijke organisatie in Aruba. Dit onderwerp is daarom in politiek overleg met Aruba aan de orde geweest. Naar aanleiding hiervan hebben de eerste gesprekken met Aruba over de consensusrijkswet Hof op ambtelijk niveau plaatsgehad. Het streven is deze consensusrijkswet te agenderen voor een Ronde Tafel Conferentie op 15 december 2008. <p>■ <u>Consensusrijkswet Openbaar Ministerie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> De politieke stuurgroep heeft tijdens de laatste bijeenkomst van 22 mei jl. ingestemd met de tekst van de consensusrijkswet Openbaar Ministerie met inachtneming van de voorgestelde wijzigingen. Die wijzigingen worden verwerkt. Het streven is deze consensusrijkswet te agenderen voor een Ronde Tafel Conferentie op 15 december 2008. 	

- De lagere regelingen op basis van deze consensusrijkswet moeten nog tot stand worden gebracht.

■ Consensusrijkswet Politie

- Het streven is deze consensusrijkswet te agenderen voor een Ronde Tafel Conferentie op 15 december 2008.
- Tijdens de politieke stuurgroep op 9 juli 2008 is voor de eerste keer op dit niveau over de uitgangspunten voor de consensusrijkswet Politie gesproken. Met name over het invullen van – de in de Slotverklaring van 2 november 2006 – gemaakte afspraak over een gemeenschappelijke dienst liggen de standpunten ver uiteen tussen Curaçao en Sint Maarten enerzijds en Nederland anderzijds.
- De lagere regelingen op basis van deze consensusrijkswet moeten nog tot stand worden gebracht.

■ Consensusrijkswet Raad voor de rechtshandhaving

- Er bestaat overeenstemming op hoofdlijnen over de concept consensusrijkswet Raad voor de rechtshandhaving;
- Het streven is deze consensusrijkswet te agenderen voor een Ronde Tafel Conferentie op 15 december 2008.

■ Statuut en overgangsbepalingen

- Over de wijziging van het Statuut samenhangend met de staatkundige veranderingen vindt ambtelijk overleg plaats. In september zal een aangepast concept worden besproken.
- Het streven is om voor 15 december 2008 een politiek akkoord te bereiken over de benodigde wijziging van het Statuut en te agenderen voor de Ronde Tafel Conferentie.

■ Vreemdelingenketen

- In de Slotverklaring van 2 november 2006 is afgesproken dat er een onderlinge regeling wordt opgesteld waarin afspraken worden gemaakt over de vreemdelingenketen. Over een concept van deze regeling wordt momenteel verder onderhandeld (in de ambtelijke Projectgroep Rechtspleging, Rechtshandhaving en Constitutionele zaken (PRRC)).

■ Gevangeniswezen (onderlinge regeling)

- In de Slotverklaring van 2 november 2006 is afgesproken dat de nieuwe landen elk afzonderlijk

	<p>zorg dienen te dragen voor voldoende detentiecapaciteit. In een onderlinge regeling zal worden vastgelegd dat detentiecapaciteit beschikbaar wordt gesteld ten behoeve van Bonaire, Sint Eustatius en Saba en ten behoeve van elkaar. Er is door Nederland een concept-onderlinge regeling detentiecapaciteit voorbereid. Nederland zal dit voorstel in overleg met de eilanden nog op een aantal punten aanpassen.</p>
Parlement	<ul style="list-style-type: none"> In de vorige rapportage (31200 IV, nr. 35) is toegezegd dat na overeenstemming over de uitgangspunten voor de consensusrijkswet Politie, deze aan uw Kamer zouden worden gestuurd. Het streven is op korte termijn overeenstemming te bereiken.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> De voortgang blijft moeizaam, waarbij met name het ontbreken van overeenstemming over de uitgangspunten voor de consensusrijkswet Politie een risico vormt voor het tijdig tot stand komen van deze consensusrijkswet.
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Het overleg over de diverse consensusrijkswetten wordt voortgezet. Tijdens een vergadering van de politieke stuurgroep in het najaar zal worden ingeschat of het haalbaar is om hier nog dit jaar overeenstemming over te bereiken. Nederland zal blijven vasthouden aan de afspraken uit de Slotverklaring van 2 november 2006.

2. OPENBARE FINANCIËN

	☺
Doel	Vorbereiding van wet- en regelgeving en de implementatie van de afspraken in de slotverklaring van 2 november 2006 op het terrein van openbare financiën en economie.
Verantwoordelijkheid	Gezamenlijk: Land Nederlandse Antillen, Sint Maarten, Curaçao en Nederland (mede namens de BES-eilanden)
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	<div style="background-color: green; width: 15px; height: 15px; display: inline-block; vertical-align: middle;"></div> <u>Bepaling van definitieve schuldpositie en wijze van schuldsanering</u> <ul style="list-style-type: none"> Onderzoeks- en onderhandelingstrajecten m.b.t. de vaststelling van de collectieve sector en de onderlinge schuldposities van de entiteiten zijn gaande. De Stichting Overheidsaccountantsbureau (SOAB) heeft de opdracht voor het berekenen van de rentelastnorm inmiddels afgerond en het rapport

aangeboden aan de Projectgroep financiën

- Er wordt overleg gevoerd tussen Nederland, het Land Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten over de verdeling van de schuldtitels die na de staatkundige vernieuwing overgaan naar Nederland, Curaçao en Sint Maarten (voor Curaçao en Sint Maarten tot aan het niveau van de rentelastnorm). Ook in de transitiefase zal Nederland al schuldendiensten voldoen tot aan datzelfde niveau. De verwachting is dat hierover in oktober 2008 besluitvorming kan plaatsvinden.

■ Financieel beheer

- De verbeterplannen Financieel beheer zijn in uitvoering en waar nodig geactualiseerd. Het Nederlandse ministerie van Financiën ondersteunt hierbij. Het College Financieel Toezicht zal de uitvoering van de plannen monitoren.

■ Sociaal Economische Initiatieven.

- Alle vijf de Sociaal Economische Initiatieven (SEI's) en bijbehorende implementatieplannen zijn vastgesteld. Momenteel worden projectvoorstellen voorbereid. Een eerste projectvoorstel van Curaçao is goedgekeurd door de Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (SONA).

■ AMvRB Financieel toezicht Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten (toezicht in transitieperiode)

- Op 22 mei 2008 is politieke overeenstemming bereikt over de artikelen en toelichting van de AMvRB (de Tweede Kamer heeft hiervan een afschrift ontvangen, 31200 IV, nr. 53). De eerste behandeling in de ministerraad van het Koninkrijk heeft op 11 juli 2008 plaatsgevonden en het ontwerp is thans voor spoedadvies aanhangig bij de Raad van State van het Koninkrijk. Na ommekomst van het advies volgt een tweede behandeling in de rijksministerraad. Inwerkingtreding kan waarschijnlijk dit jaar nog worden gerealiseerd.

■ Consensusrijkswet Financieel toezicht, overheidskrediet-bank en financiële normen (toezicht in de nieuwe situatie)

- Van Antilliaanse zijde is er een voorstel gedaan voor de tekst van de artikelen van deze consensusrijkswet. Hierover bestaat geen overeenstemming met Nederland, dat vasthoudt aan de afspraken in de Slotverklaring van 2 november 2006.
- Het streven is deze consensusrijkswet te agenderen

	<p>voor een RTC op 15 december 2008.</p> <p>■ <u>Monetair systeem</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verder uitwerkingsoverleg over het monetair systeem is in afwachting van politiek akkoord tussen Curaçao en Sint Maarten. Op alle punten is naar verluidt overeenstemming, met uitzondering van de beheersstructuur. Nederland heeft hiervoor bemiddeling aangeboden. • Dit traject loopt achter op de planning. Curaçao en Sint Maarten hebben in februari 2008 aangegeven spoedig met een alternatieve (snellere) planning hiervoor te komen. Tot op heden is deze planning niet ontvangen.
Parlement	<ul style="list-style-type: none"> • De ontwerp-AMvRB financieel toezicht is ter informatie aan de Tweede Kamer aangeboden (31200 IV, nr. 53). Na definitieve vaststelling door de rijksministerraad zal de finale versie van de AMvRB naar de Kamer worden gezonden.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • De voortgang is traag. Dit maakt dat de planning voor bepaalde onderwerpen – bepaling schuldpositie, consensusrijkswet toezicht, monetair systeem – voortdurende aanpassing behoeft. Met name de AMvRB Financieel Toezicht voor het Land, Curaçao en Sint Maarten en de bepaling van de schuldpositie hebben vertraging opgelopen. (Dit betekent dat het startmoment voor de schuldsanering ook verder opschuift. De schuldsanering zal in elk geval niet eerder starten dan nadat het financieel toezicht in werking is getreden.)
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Het overleg over bovengenoemde onderwerpen wordt voortgezet. Tijdens een vergadering van de politieke stuurgroep in het najaar zal worden ingeschat of het haalbaar is om hier nog dit jaar overeenstemming over te bereiken. Nederland zal blijven vasthouden aan de afspraken uit de Slotverklaring van 2 november 2006.

3. TRANSITIE BONAIRE, SINT EUSTATIUS EN SABA

	☺
Doel	Realiseren van de status van openbaar lichaam binnen het Nederlandse staatsbestel voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES-eilanden).
Verantwoordelijkh	Nederland (en de drie eilanden).

eid	
<p><u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="488 230 1248 750"> <p>■ <u>Voorbereiden pakket noodzakelijke maatregelen (wetgeving en uitvoering) Bonaire, Saba en Sint Eustatius</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="534 309 1248 750">• Tijdens het bestuurlijk overleg met de BES op 18 juni 2008 zijn afspraken gemaakt over de op korte termijn te nemen maatregelen op het terrein van onderwijs, volksgezondheid, jeugd & gezin, sociale zekerheid & inkomenspolitiek, veiligheid en opbouw justitievoorzieningen, financiën, fiscaal stelsel, verkeer en waterstaat, volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieu en economische zaken. Verder zijn er tijdens dit overleg afspraken gemaakt over de rechtspositie van ambtenaren i.v.m. de transitie, het samenwerkingsbeleid in 2009 en de status van de BES-eilanden in de Europese Unie. <li data-bbox="488 790 1248 1048"> <p>■ <u>Regionaal Service Centrum (voorheen uitvoeringskantoor)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="534 831 1248 1048">• In het Regionaal Service Centrum zullen zoveel mogelijk uitvoeringstaken van de rijksoverheid op de BES-eilanden worden gebundeld. Het ministerie van BZK bereidt momenteel samen met de meest betrokken ministeries de opening van het Regionaal Service Centrum op 16 december 2008 voor. <li data-bbox="488 1088 1248 1417"> <p>■ <u>Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="534 1128 1248 1417">• De concept-WolBES is verspreid voor consultatie, onder meer aan de BES-eilanden en enkele adviesinstanties, waaronder de Raad voor het openbaar bestuur. Dit ontwerpwetvoorstel is tevens aan een breed publiek voorgelegd in de vorm van een internetconsultatie. De verwachting is dat de ambtelijke voorbereiding van het ontwerp van de WolBES in november 2008 gereed zal zijn. <li data-bbox="488 1458 1248 1832"> <p>■ <u>Wet financiële verhoudingen Bonaire, Sint Eustatius en Saba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="534 1543 1248 1832">• De concept-WfvBES is verspreid voor consultatie aan de BES-eilanden, het College financieel toezicht en de Raad voor de financiële verhoudingen. Dit ontwerpwetvoorstel is tevens aan een breed publiek voorgelegd in de vorm van een internetconsultatie. De verwachting is dat de ambtelijke voorbereiding van het ontwerp van de WfvBES in november 2008 gereed zal zijn. <li data-bbox="488 1872 1248 2016"> <p>■ <u>Invoeringswet Bonaire, Sint Eustatius en Saba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="534 1912 1248 2016">• De verwachting is dat de ambtelijke voorbereiding van het ontwerp van de Invoeringswet BES, exclusief de bijlage, in november 2008 gereed zal zijn. Dit

	<p>ontwerpwetvoorstel is tevens aan een breed publiek voorgelegd in de vorm van een internetconsultatie.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ <u>Aanpassingswet Bonaire, Sint Eustatius en Saba</u> <ul style="list-style-type: none"> • De ambtelijke voorbereiding van deze wet zal in februari 2009 zijn afgerond. Dit betreft de aanpassingen in Nederlands-Antilliaanse regelgeving die de status van wet krijgen. ■ <u>Wijziging van de Kieswet</u> <ul style="list-style-type: none"> • De verwachting is dat de ambtelijke voorbereiding van de wijziging van de Kieswet in november 2008 gereed zal zijn. Dit ontwerpwetvoorstel is tevens aan een breed publiek voorgelegd in de vorm van een internetconsultatie. ■ <u>Financieel toezicht in de transitieperiode</u> <ul style="list-style-type: none"> • Het College financieel toezicht voert zijn werkzaamheden ten behoeve van de BES-eilanden uit en heeft zijn eerste halfjaarlijkse verantwoording uitgebracht. Deze is in juli 2008 aan het parlement gezonden (31200 IV, nr. 64). Er zijn gesprekken gaande over oplossingen van de schuldenproblematiek van de BES-eilanden uit 2006 en 2007.
Parlement	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbieding van het ontwerp-WolBES , het ontwerp-Wet financiële verhoudingen Bonaire, Sint Eustatius en Saba, het ontwerpvoorstel tot wijziging van de Kieswet en het ontwerp voor de Invoeringswet Bonaire, Sint Eustatius en Saba aan de Tweede Kamer is voorlopig begin 2009 voorzien.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Op weg naar onomkeerbare stappen in het BES-traject dient er aansluiting te zijn tussen de maatregelen die op korte termijn worden genomen en de structurele maatregelen. Op korte termijn (idealiter al begin 2009), worden maatregelen genomen voor de beleidsprioriteiten onderwijs, jeugd, volksgezondheid en veiligheid. Deze moeten op hun beurt moeten aansluiten bij de structurele maatregelen die op het moment van statuswijziging worden genomen en dus verder weg in de tijd liggen. Voor commitment in het proces en een soepele overgang naar de nieuwe situatie zijn beide nodig, naast de aandacht voor wet- en regelgeving.
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Tijdens het bestuurlijk overleg met de BES-eilanden op 18 juni 2008 zijn afspraken gemaakt over de op korte termijn te nemen maatregelen op het terrein van onderwijs, volksgezondheid, jeugd & gezin, sociale zekerheid &

	<p>inkomenspolitiek, veiligheid en opbouw justitievoorzieningen, financiën, fiscaal stelsel, verkeer en waterstaat, volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieu en economische zaken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt naar gestreefd de structurele maatregelen uit de departementale plannen van aanpak gefaseerd in de tijd in te voeren, waarbij interdepartementaal vinger aan de pols wordt gehouden voor de samenhang met de korte termijnmaatregelen. Over de wijze waarop deze gefaseerde invoering kan plaatsvinden, zal de Raad van State na de zomer een Voorlichting geven. • Door middel van openbare publieksbijeenkomsten op alle drie de eilanden is de bevolking van Bonaire, Sint Eustatius en Saba geïnformeerd over het staatkundig proces en is met hen van gedachten gewisseld over hun toekomst. Daarnaast bestaat voor iedereen de mogelijkheid te reageren op voorontwerpen van de WolBES, de wet fvBES, de wijziging van de Kieswet en de IBES middels internetconsultatie. De staatssecretaris van BZK is voornemens een actieve rol in de voorlichting van de bevolking van deze drie eilanden op zich te blijven nemen.
--	---

4. OPBOUW LAND SINT MAARTEN

		☺
Doel	Realisering status van Land binnen het koninkrijk voor Sint Maarten.	
Verantwoordelijkheid	Sint Maarten	
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	<p>Onderstaande stand van zaken is gebaseerd op informatie die aan de Nederlandse Vertegenwoordiging is verstrekt door het Bureau Constitutionele Zaken van Sint Maarten.</p> <p><u>Wetgeving</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • De staatsregeling is door het Bestuurscollege behandeld en in bespreking bij Vaste Raadscommissie Constitutionele Zaken. Sint Maarten verwacht dat de staatsregeling ruim op tijd gereed zal zijn voor toetsing aan de criteria zoals afgesproken in de V-RTC. Een zelftoets heeft inmiddels plaatsgevonden. • De organieke wetten zijn ook door het Bestuurscollege behandeld en in bespreking bij Vaste Raadscommissie Constitutionele Zaken. Sint Maarten verwacht dat deze wetten op tijd gereed zullen zijn voor toetsing aan de criteria zoals afgesproken in de V-RTC. <p><u>Organisatie en formatie</u></p>	

	<ul style="list-style-type: none"> • De Organisatienota is door het Bestuurscollege en de Eilandsraad vastgesteld. De ontwerp-landsverordening vaststelling organisatie Land St. Maarten is behandeld in de Vaste Raadscommissie voor Constitutionele Zaken van de eilandsraad. • Vaststelling van organisatie- en formatieplannen per ministerie in het Bestuurscollege was voorzien in mei/juni 2008. • Het Migratieplan/sociaal statuut is in afronding.
Parlement	<ul style="list-style-type: none"> • De opbouw van het land Sint Maarten is de verantwoordelijkheid van Sint Maarten, met uitzondering van de diverse rijkswetten zal regelgeving door de eilandsraad van Sint Maarten worden vastgesteld. Een aantal regelingen dient door de rijksministerraad te worden goedgekeurd.
Risico	<ul style="list-style-type: none"> • Het niet (voldoende) implementeren van de wetgeving en plannen van Sint Maarten vormt een risico voor het voldoen aan de criteria en daarmee voor de overgang naar de nieuwe staatkundige situatie.
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> • Het is aan Sint Maarten om zodanige maatregelen te treffen dat wordt voldaan aan de afgesproken criteria. Tijdens een eerste RTC zal de wet- en regelgeving worden getoetst. Tijdens een latere RTC zal worden getoetst of ook het overheidsapparaat voldoet aan de gestelde criteria. • Via de samenwerkingsprogramma's Institutionele Versterking en Bestuurskracht draagt Nederland bij aan organisatorische maatregelen die nodig zijn om de nieuwe status van Land goed in te kunnen vullen.

5. OPBOUW LAND CURAÇAO

	☺
Doel	Realisering status van Land binnen het Koninkrijk voor Curaçao.
Verantwoordelijkheid	Curaçao
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	<p>Onderstaande stand van zaken is gebaseerd op informatie die aan de Nederlandse Vertegenwoordiging is vertrekt door de gedeputeerde van Algemene Zaken en Staatkundige Structuur van Curaçao.</p> <p><u>Wetgeving</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • De Commissie Voorbereiding van de Staatsregeling Land Curaçao heeft mede op basis van de resultaten van voorlichtings- en discussiebijeenkomsten een tweede

concept van de Staatsregeling opgesteld en deze aangeboden aan het Bestuurscollege.

- De 34 organieke wetten zijn in concept gereed en zullen na behandeling in de Vaste Commissie en het platform worden aangeboden aan het Bestuurscollege en de Eilandsraad.
- Curaçao heeft in samenwerking met het Land een inventarisatie opgesteld van de ruim 1500 internationale verdragen en zal in overleg met de juristen van het Land voorstellen ontwikkelen inzake de overname van die verdragen. Uiteraard moeten in de verdragen (geringe) aanpassingen plaats vinden om de gelding te borgen.
- Ten aanzien van andere wetten zal een voorstel aan het Bestuurscollege, de Vaste commissie, het overlegplatform (met sociale partners) en de Eilandsraad worden gepresenteerd om de lands- en eilandsverordeningen die al bestaan en die bewezen hebben kracht van wet te hebben en die toepasbaar zijn voor het Land Curaçao over te nemen. Ook hier geldt in de startfase dat geringe tekstuele wijzigingen moeten plaats vinden. Inhoudelijke veranderingen en aanpassingen in de specifieke wetten worden vervolgens gaandeweg volgens de democratische regels ingevoerd.

Inrichting ambtelijke organisatie

- De inrichting van de bestuurlijke en ambtelijke structuur van het Land Curaçao is nog niet voorgelegd aan de bestuurders en volksvertegenwoordiging. Er is een eerste blauwdruk van de NBO (Nieuwe bestuurlijke organisatie) opgesteld, die momenteel onderwerp van ambtelijke consultatie is. Naar verwachting zou het advies in de eerste week van augustus worden aangeboden ter politieke besluitvorming.
- Ten behoeve van de overgang van Landsdiensten en ambtenaren is een sociaal plan met een sociaal statuut in voorbereiding. Tussen de Landsdirectie Financiën en de eilandafdeling financiën is een samenwerkingsprotocol opgesteld teneinde efficiëntie te betrachten bij de financiële beleidsvoering en bij het financieel beheer.
- Voor enkele onderdelen zijn specifieke werkgroepen ingesteld. Als voorbeeld de inrichting van de Nieuwe Belastingdienst Curaçao.

Voorlichting

- Het Bestuurscollege van Curaçao voert met regelmaat publieksvoorlichtingscampagnes uit en heeft recentelijk in een persconferentie de media uitgebreid geïnformeerd over de voortgang van de opbouw van het Pais Korsou.

Parlement	<ul style="list-style-type: none"> De opbouw van het land Curaçao is de verantwoordelijkheid van Curaçao, met uitzondering van de diverse rijkswetten zal regelgeving door de eilandsraad van Curaçao worden vastgesteld. Een aantal regelingen dient door de rijksministerraad te worden goedgekeurd.
Risico	<ul style="list-style-type: none"> Het niet gereed hebben of het niet (voldoende) implementeren van de wetgeving en plannen door Curaçao vormt een risico voor het voldoen aan de criteria en daarmee voor de overgang naar de nieuwe staatkundige situatie.
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> Het is aan Curaçao om zodanige maatregelen te treffen dat wordt voldaan aan de afgesproken criteria. Tijdens een eerste RTC zal de wet- en regelgeving worden getoetst. Tijdens een latere RTC zal worden getoetst of ook het overheidsapparaat voldoet aan de gestelde criteria. Via de samenwerkingsprogramma's Institutionele Versterking en Bestuurskracht draagt Nederland bij aan organisatorische maatregelen die nodig zijn om de nieuwe status van Land goed in te kunnen vullen.

6. ONTMANTELING LAND NEDERLANDSE ANTILLEN

	☺
Doel	Ontmanteling Land Nederlandse Antillen.
Verantwoordelijkheid	Het Land Nederlandse Antillen is verantwoordelijk voor de ontmanteling. Nederland zal in haar rol als rechtsopvolger van het Land t.b.v. de BES-eilanden toezien op een adequate overgang van rechten en plichten.
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	<ul style="list-style-type: none"> Op 10 juni 2008 is de Raad van Ministers van het Land Nederlandse Antillen akkoord gegaan met een voorstel om een gemengde commissie in te stellen die belast wordt met de technische voorbereiding van de (gefaseerde) overdracht van taken en bevoegdheden van het Land Antillen. De technische voorbereiding richt zich op algemene uitgangspunten, juridische, personele, financiële aspecten, de uitvoeringsstructuur en de planning. Uiteindelijk zal deze gemengde commissie rapport uitbrengen aan de Ministeriële Commissie en de politieke gezagdragers van de bij de ontmanteling betrokken entiteiten, waaronder Nederland. Vanuit Nederland zal worden deelgenomen in deze ambtelijke commissie. De uitkomsten van de na de zomer verwachte Voorlichting

	van de Raad van State zullen worden meegenomen bij de bepaling van de richting en voortgang van het traject.
Parlement	Geen bijzonderheden.
Risico	<ul style="list-style-type: none"> De politieke stuurgroep van 22 mei 2008 heeft vastgesteld dat het transitieproces meer tijd in beslag neemt dan aanvankelijk werd gedacht. Een risico hierbij is dat het Land Nederlandse Antillen gedurende het proces de facto steeds meer ontmantelt, terwijl de nieuwe entiteiten nog niet gereed zijn om de taken van het land over te nemen. Daarbij speelt een rol dat de Nederlandse Antillen nog onvoldoende inzichtelijk hebben gemaakt wat er precies overgedragen zal worden.
Maatregelen	<ul style="list-style-type: none"> De Nederlandse en Nederlands-Antilliaanse regeringen hebben gezamenlijk de Raad van State van het Koninkrijk om een voorlichting gevraagd over de wijze waarop tot een versnelling van het proces gekomen kan worden. Deze voorlichting wordt na de zomer verwacht. In de gefaseerde aanpak voor de transitie van de BES-eilanden, die Nederland momenteel voorbereidt, zal aansluiting worden gezocht bij het ontmantelingstempo van het Land.

7. ONDERSTEUNING GEZAGHEBBERS

	☺
Doel	Gedurende het staatkundig veranderingsproces is het belangrijk dat de gezaghebbers van de vijf eilandgebieden hun (toezichhoudende) taken goed blijven uitoefenen. De gezaghebbers krijgen hierbij ondersteuning vanuit Nederland.
Verantwoordelijkheid	Kabinet van de Gouverneur van de Nederlandse Antillen
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	<ul style="list-style-type: none"> In februari 2008 zijn de eerste vier medewerkers uitgezonden die de gezaghebbers van Sint Maarten, Sint Eustatius, Saba en Bonaire ondersteunen. Het gaat om ondersteuning op de terreinen juridische zaken, vreemdelingen- en paspoortzaken en ruimtelijke ordening, natuur en milieu. Naar verwachting zullen in de zomer van 2008 nog twee technische bijstanders op het terrein van overheidsnv's en politiezaken worden uitgezonden naar Sint Maarten. In de zomer zal tevens de werving en selectie starten voor drie medewerkers bij het kabinet van de gezaghebber van Curaçao.

Parlement	Geen bijzonderheden
Risico's	Geen bijzonderheden
Maatregelen	Geen bijzonderheden

8. ONDERZOEK NAAR RELATIE MET EUROPESE UNIE

	☺
Doel	Inzicht verkrijgen in de economische en juridische implicaties van een eventuele UPG-status voor de eilandgebieden van de Nederlandse Antillen en Aruba.
Verantwoordelijkheid	Nederland
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	Beide onderzoeken zijn afgerond en aangeboden aan de Nederlandse Antillen, de afzonderlijke eilandgebieden en Aruba.
Parlement	Op 18 juni 2008 zijn de twee rapportages aangeboden aan de Tweede Kamer i.a.a. de Eerste Kamer. In oktober 2008 zal er een kabinetsstandpunt aan de Kamer worden gezonden. Hiermee zal dit onderdeel worden afgerond en dus niet meer in deze voortgangsrapportage worden opgenomen.
Risico's	Geen bijzonderheden
Maatregelen	Geen bijzonderheden

9. ARUBA

	☺
Doel	Aruba werkt mee met de totstandkoming van de nieuwe status van de Antilliaanse eilanden.
Verantwoordelijkheid	Aruba
<u>Aandachtsgebieden</u> stand van zaken	De instemming van Aruba met de consensusrijkswetgeving en de wijziging van het Statuut is vereist.
Parlement	Geen bijzonderheden
Risico's	Wanneer er onvoldoende overleg met Aruba plaatsvindt, kan dit tot vertraging leiden bij de totstandkoming van de verschillende consensusrijkswetten en de wijziging van het

	Statuut.
Maatregelen	Zowel Nederland als de Nederlandse Antillen voeren overleg met Aruba en betrekken Aruba bij het proces.